

Het Team aan Zet

CASPER VAN KOPPENHAGEN

Revalidatiearts, sportarts n.p., PhD MD

De auteurs van dit boek zijn geen onbekenden in revalidatieland, beiden hebben jarenlang in de MSR gewerkt, onder andere bij Rijndam en Sophia Revalidatie. Daarnaast is een van de auteurs mede-initiatiefnemer en organisator van de cursus 'Meer dan Medisch' voor revalidatieartsen, waar vele jonge klaren aan deel hebben genomen sinds 2014. Ik was zelf deelnemer bij de eerste editie, het zelfbenoemde 'gouden cohort' (zie NTR 2015/1).

De auteurs zijn de oprichters van Studio GRZ, een platform voor professionals die werkzaam zijn in de geriatrische revalidatie. Eerder in hun carrière bekleedden zij rollen als fysiotherapeut, onderzoeker, manager en docent. Zij hebben zich de afgelopen decennia gericht op het verbeteren van de zorgprocessen in de GRZ, middels informatie via de website, trainingen, themadagen, congressen, netwerkbijeenkomsten en andere verbindende activiteiten.

Dit boek gaat over de invoering van de Leidraad GRZ uit 2013 en de daaruit voortvloeiende behoefte tot vertaling en implementatie van de vergaarde kennis naar de dagelijkse praktijk. Het boek biedt houvast voor teams in de GRZ als basis voor samenwerking vanuit een gemeenschappelijke visie.

De ondertitel van het boek 'Praktische aanbevelingen voor professionals werkzaam in de geriatrische revalidatie' is zeer goed gekozen. Het boek is handzaam en heel overzichtelijk vormgegeven. De korte hoofdstukken worden verlucht met cartoons en praktische voorbeelden, ook uit de MSR, en maakt het boek bijzonder toegankelijk voor alle geïnteresseerden. De gastauteurs zijn stuk voor stuk zeer ervaren in de GRZ, MSR of op het gebied van leiderschap in de zorg, met ook een voorwoord van professor Achterberg, een voorman uit de GRZ. Dergelijke gastoptredens zeggen vaak meer over de status van de auteurs dan het boek zelf: zij hebben hun sporen verdiend in GRZ-land.

Het Team aan Zet

Auteurs: Roland van Peppen & Arnold Jongenburger

Studio GRZ

Druk: 1^e druk, verschenen 2020

Pagina's: 200

ISBN/EAN: 9990002079795

De auteurs spreken de professional letterlijk aan met jij en jou, een drempelverlagende toon. Het boek leest daardoor gemakkelijk als een leidraad, voortgekomen uit jarenlange ervaring met de praktijk van teamtraining. Veel open deuren voor de ervaren en belezen revalidatie-expert, wellicht. Maar open deuren zijn er om de kamer erachter nog eens te inspecteren, zal ik maar zeggen. Het door de auteurs gebezigde: 'Wij hebben er goed over nagedacht, maar jullie zijn de experts' is te allen tijden een prachtige manier om een groep aan te spreken bij een veranderproces, lijkt mij. Verder komen oneliners van filosofen als Socrates (niet de voetballer) en Cruijff (wel de voetballer) 'aan het woord', altijd plezierig.

Het boek is geschreven vanuit een moderne visie op revalidatie, gebaseerd op vertrouwen. Vertrouwen in het proces en op de kwaliteit, kennis en kunde van de individuele professionals en de interactie met de collegae en bovenal de patiënt. Niet opgedragen door welke bestuurder, manager of dominante specialist ouderengeneeskunde dan ook. Deze dienen slechts de contouren te schetsen. De inkleuring is aan de teams zelf. Tevens komt het patiëntenbelang goed naar voren door citaten uit afgenomen patiënten interviews, de oproep tot patiënt participatie, shared decision making en bijvoorbeeld de tip van de Patiëntenfederatie: mijnkwaliteitvanleven.nl.

Ik ontkom er natuurlijk niet aan om dit boek ook met een MSR-bril te beschouwen. →

Alles wat in het boek beschreven staat, geldt in meer of mindere mate voor de MSR. De uitgedragen visie is gebaseerd op het ICF-model en op de definitie van het Europese Consensus Statement Geriatrische Revalidatie: 'Een multidimensionele inzet van diagnostische en therapeutische interventies die tot doel hebben: het optimaliseren van functioneren, het stimuleren van activiteit, in stand houden van functionele reservecapaciteit en maatschappelijke participatie bij ouderen met functionele beperkingen' (Grund et al 2019), de relatie met MSR is overduidelijk! Op papier tenminste.

Dat roept meteen de nodige vraag- en uitroepetekens op. Zoals de basale en steeds urgentere vraag waarom de MSR en GZR eigenlijk gescheiden systemen en opleidingen zijn? En niet geïntegreerd, zoals de kinderrevalidatie. Een gevoelig onderwerp, ik weet het, maar toch. De auteurs vervangen zelfs de afkorting de GRZ door Geriatrische Revalidatie, want de Z(org) is niet meer passend. Zorg immers gaat uit van status quo of begeleiding in het leven richting het onvermijdelijke einde bij geriatric: de dood. GR gaat over herstel, opbouw en terugkeer naar de thuissituatie. Het boek richt zich nu op de klinische fase, het vervolg van dit boek zal aandacht dienen te besteden aan revalidatie in de thuissituatie, daar waar het leven plaatsvindt. Hierin heeft de MSR natuurlijk een enorme expertise opgebouwd. Mogelijk kan het dan zelfs als katalysator van verandering in deze zorgtak dienen.

Enige kritiek van mijn kant dan: het boek is vanuit 'de patiënt centraal' beschreven, dat voel je, dat wordt benoemd. Maar een écht hoofdstuk over patiëntparticipatie met een expert patiënt aan het woord, ontbreekt.

Het boek is een basis, niet meer niet minder. Soms wat dunnetjes, de wetenschappelijke evidentie is mager. Het vraagt om uitwerking binnen het team, om uitwerking in de diepte, al dan niet met deskundige begeleiding. Tevens gaat het bij teamontwikkeling uiteraard ook over optimale samenwerking. Een moment waar de auteurs wellicht om de hoek komen kijken in hun rol als teamtrainers?

Verder struikelde ik over de cover, waar een luchtig bedoelde observatie van een buitenstaander (de cartoonist) altijd stof tot nadenken geeft. U begrijpt dat ik wel wat vind van de stereotypering van bijvoorbeeld de geschetste patiënt, verpleegkundige en dokter (althans als dat die man (!) is met zijn open witte jas).

Overall kan dit boek wat mij betreft bij ieder team in de revalidatie worden ingezet voor beleids-, inspiratie-, of teamdagen. In eerste instantie in de GRZ, maar laten we uiteindelijk de revalidatie-(zorg) alsjeblieft ontschotten! En waarom dan niet te beginnen bij onszelf, geheel volgens de in het boek geciteerde Socrates (blz 101): 'Laat degene die de wereld in beweging willen zetten, eerst zelf in beweging komen.' ←